

به نام آن که جان را حکمت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامائی

شناسنامه درس

عنوان درس: نظریه های پرستاری
نوع و تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی
رده دانشجویی: ترم اول کارشناسی ارشد سالمندی
زمان: شنبه ها ۱۰-۱۲
مکان: کلاس 20
مسئول درس: دکتر نصراله علیمحمدی
ساعات حضور مسئول درس در دفتر کار: شنبه ها ۱۸-۱۴
ایمیل مسئول درس: alimohammadi@nm.mui.ac.ir
شماره درس: 500555
سال تحصیلی: نیمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲
مدرسین: گروه اساتید

شرح درس:

در طی این درس دانشجویان با مفاهیم نظریه و نظریه پردازی در پرستاری، نظریه های بنیادی، الگوهای پنداشتی و برخی از نظریه های پرستاری و کاربرد آنها آشنا شده و آن را در بالین به کار خواهند گرفت. این درس شامل سه بخش است:

بخش اول

دانشجویان با مبانی نظریه و نظریه پردازی در پرستاری، آشنا خواهند شد.

در بخش دوم:

. دانشجویان یکی از نظریه های انتخابی (طبق لیست پیشنهادی) را طبق برنامه سر کلاس ارائه خواهند نمود

بخش سوم

دانشجویان بر اساس یکی از نظریه های انتخابی (طبق لیست) در یکی از بخش های بیمارستان حضور یافته، یک بیمار را انتخاب با نحوه کاربرد نظریه در بالین آشنا و سپس کلیه فعالیت های انجام شده را بصورت پورت فولیو ارائه خواهد نمود.

هدف کلی:

در پایان درس از دانشجویان انتظار می رود با نظریه ها، الگوهای پنداشتی در پرستاری، فرایند پرستاری و برخی از نظریه های پرستاری آشنا شده و قادر باشند در برنامه ریزی مراقبت و آموزش به مددجو آنها را به کار گیرند.

اهداف رفتاری:

در پایان درس دانشجویان قادرند:

- ۱- مفهوم مدل، مدل های پنداشتی و کاربرد آن را در پرستاری توصیف نمایند.
- ۲- تئوری در پرستاری، ضرورت و راه های توسعه ی آن را شرح دهند.
- ۳- اجزای تئوری و تقسیم بندی آن در پرستاری را بیان نمایند.
- ۴- توسعه تئوری ها را بر اساس مکاتب فکری، نیازها، تعامل و برایندها مورد بحث قرار دهند.
- ۵- تئوری فرایند پرستاری، اجزا و کاربرد آن در پرستاری را بصورت کاربردی مورد بحث قرار دهند.
- ۶- نظریه های رایج پرستاری مانند اُرم، روی، جانسون و .... را بصورت کاربردی مورد بررسی و مقایسه قرار دهند.
- ۸- نظریه های بنیادی و زیر بنایی رشته خود را شرح دهند. همچون نظریه های زیستی سالمندی نظریه های زیستی اجتماعی و نظریه های روانی
- ۱۰- نظریه های نایتینگل، هندرسون، نیومن، کینگ، واتسون، پیلاتو را شرح دهند.
- ۱۱- نظریه های اختصاصی مربوط به رشته خود را در بالین در مراقبت از بیمار به کار گیرند.

راهبردهای یاددهی - یادگیری:

- ۱- سخنرانی و پرسش و پاسخ
- ۲- بحث و فعالیت در گروه های کوچک
- ۳- یادگیری هم گروهی در گروه و استفاده از گروه اینترنتی درس
- ۴- یادگیری خود-راهبر

تکالیف دانشجویان:

الف- ارائه سمینار در مورد یکی از نظریه های پرستاری: نایتینگل، هندرسون، نیومن، کینگ، واتسون، پیلاتو

دانشجویان در مورد نظریه پرستاری انتخابی خود در منابع جستجو نموده و نتیجه کار خود را بصورت پاور پوینت تحویل مسئول درس داده و خلاصه آن را بر اساس برنامه زمان بندی شده تدریس در کلاس ارائه می نمایند. در این فعالیت نظریه را با استفاده از حداقل پنج کتاب مرجع لاتین و مقاله لاتین، از سال ۲۰۱۰ به بعد تهیه می نماید. زمان و نحوه ارائه با هماهنگی استاد مربوطه خواهد بود. ضمناً سمینار تدوین شده بایستی قبل از ارائه به استاد مسئول درس تحویل و توسط وی تأیید شود. دانشجویان نتیجه کار خود را در گروه اینترنتی درس قرار دهند.

ب) ارزیابی دانشجویان از قسمت عملی مبتنی بر انتخاب بیمار برحسب یکی از نظریه های مطروحه، انتخاب بیمار و عمل مبتنی بر نظریه بر بالین بیمار خواهد بود. و در نهایت ارائه کلیه فعالیتها در قالب پورت فولیو به استاد مربوطه

نحوه ارزشیابی دانشجویان از قسمت تئوری:

ارایه سمینار	۵ نمره
آزمون پایان ترم	۵ نمره
نحوه ارزشیابی دانشجویان از قسمت عملی: (کار بر بالین بیمار و ارائه پورت فولیو)	۲۰ نمره

نتایج ارزشیابی دانشجویان پس از اعلام تا سه روز بعد از اعلام نمره حق اعتراض وجود دارد. زمان تحویل تکالیف دانشجویان بر اساس زمان بندی تعیین شده توسط اساتید مربوطه خواهد بود و دانشجویان موظف می باشند که تکالیف مربوطه را به صورت نسخه نرم در موعد مقرر به استاد مسئول درس تحویل نمایند. دانشجویان می توانند از طریق صفحه گروه اینترنتی درس سوالات و مطالب علمی خود را به اشتراک بگذارند.

کارآموزی: دانشجویان با استفاده از یک نظریه پرستاری، فرایند مرافبت از مددجو را از مرحله بررسی و شناخت تا ارزشیابی اجرا خواهند نمود.

هدف: آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد با نحوه اجرای فرآیند پرستاری مبتنی بر کاربرد یک نظریه جهت ارتقای سلامت، حفظ زندگی و احساس خوب بودن بیماران

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آئین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از ۱۷/۴ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

یک جلسه غیبت غیرموجه	قابل بخشش
دو جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۱ نمره
سه جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۲ نمره
چهار جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

References:

نظریه های پرستاری: دکتر حدادیان- دکتر علیمحمدی

- 1- **Nursing Theory: Utilization & Application 5th Edition**
Martha Raile Alligood . Meleis, E ‘ **Theoretical Nursing: Development and Progress. Philadelphia: Lippincott Co**
- 2- **Dewit, S.(2014) Fundamentals concepts and skills for nursing.**
Philadelphia: Saunders Co.
- 3- **Johnson, M. Webber, p.(2011) An introduction to theory & reasoning in nursing. Philadelphia: Lippincott CO.**
- 4- **McEwen, M. Wills, E.M.(2011).Theoretical Basis for Nursing.**
Philadelphia: Lippincott Co.
- 5- **Potter, P. Perry, A. (2011). Basic Nursing. St Louis: Mosby Co.**
- 6- **Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care**
- 7- **Taylor, C., and et al(2018). Fundamental of Nursing Care. London: Mosby Co.**
- 8- **Martha Raile Alligood. (2021). Nursing Theorists and Their Work, 10th Edition.**
- 9- **Tabloski PA. Gerontological nursing. Upper Saddle River: Pearson Prentice Hall; 2019.**
- 10- **Eliopoulos C. Gerontological Nursing Ninth Edition. Wolters Kluwer; 2018**

جدول زمان بندی ارائه درس نظریه های پرستاری کارشناسی ارشد اورژانس

مکان: کلاس ۲۰

روزهای شنبه ۱۲-۱۰

جلسه	تاریخ	رئوس مطالب	مدرس
اول	۱۱/۱۴	معرفی درس و اهداف ، تقسیم بندی دانشجویان و تعیین تکلیف	دکتر علیمحمدی
دوم	۱۱/۲۱	مفاهیم و واژه شناسی درس	دکتر علیمحمدی
سوم	۱۱/۲۸	مفاهیم متاپارادیم پرستاری مفهوم انسان شناسی در پرستاری	دکتر علیمحمدی
چهارم	۱۲/۵	فرآیند پرستاری و نظریه های زیر ساز آن	دکتر ایرج پور
پنجم	۱۲/۱۹	تاریخچه نظریه پردازی و اهمیت آن در پرستاری	دکتر ایرج پور
ششم	۱/۱۸	تئوری جانسون (Johnson) و کاربر آن در پرستاری	دکتر یوسفی
هفتم	۱/۲۵	تئوری روی (Roy) و کاربر آن در پرستاری	دکتر شهریاری
هشتم	۲/۱	تئوری اورم (Orem) و کاربر آن در پرستاری	دکتر علیمحمدی
نهم	۲/۸	Biological Aging Theories and Psychological Aging Theories	دکتر کشوری
دهم	۲/۲۲	Sociological Aging Theories	دکتر کشوری
یازدهم	۲/۲۹	Nursing Theories of Aging	دکتر کشوری
دوازدهم	۳/۵	ارائه سمینار	دانشجویان و دکتر علیمحمدی
سیزدهم	۳/۱۲	ارائه سمینار	دانشجویان و دکتر علیمحمدی

برنامه زمانبندی ارائه نظریه بصورت تئوری در کلاس

	تاریخ ارائه	نام دانشجو	موضوع
			تئوری هندرسون
			تئوریهای واتسون
			تئوریهای پیلاثو
			تئوریهای کینگ
			تئوری ناینینگل

برنامه کارآموزی:

مسول کارآموزی: دکتر کشوری

خدمات: تمرین بکارگیری نظریه ها / الگوهای معرفی شده در درس برای بررسی شرایط عرصه مورد نظر و تبیین آن یا طراحی برنامه های مداخله ای در یکی از عرصه های ارائه خدمات به سالمندان و گزارش آن به صورت شفاهی و کتبی (پروژه کارآموزی)

روز	مراحل بکارگیری الگو	فعالیت مورد انتظار	نمره	ملاحظات
اول تا دوم	<ul style="list-style-type: none"> • حضور در مرکز ارائه خدمات جامع سلامت و • انتخاب الگو 	تحلیل مشخصات اصلی الگو/ نظریه ی منتخب استدلال استفاده از الگو/ نظریه در این جامعه توضیح مراحل و چارچوب کلی الگو/ نظریه ی مورد استفاده	۱ نمره	
		<ul style="list-style-type: none"> • بررسی و شناخت عمومی و اختصاصی • وضعیت سلامت سالمندان (مبتنی بر الگو/ نظریه ی منتخب) 	۲ نمره	
سوم	<ul style="list-style-type: none"> • فهرست نمودن مشکلات نیازهای مراقبتی و آموزشی جامعه / خانواده مبتنی بر الگو / نظریه • تنظیم اهداف و برنامه ریزی 	تجزیه و تحلیل داده های حاصل از مرحله بررسی و شناخت تدوین تشخیصهای پرستاری مبتنی بر تجزیه و تحلیل داده ها تعیین مشکلات / نیازهای مرتبط با سلامت سالمندان در معرض خطر با استفاده از نتایج حاصل از مرحله ارزیابی فهرست نمودن مشکلات و الویت بندی آنها	۳ نمره	

			مبتنی بر الگو / نظریه	
۲ نمره	تدوین اهداف مراقبتی منطبق با الگو/ نظریه ی منتخب با در نظر گرفتن عوامل تعیین کننده سلامتی، اصول و سطوح مراقبتهای بهداشتی اولیه و سطوح پیشگیری	تدوین مداخلات پرستاری مبتنی بر اهداف و تشخیص های پرستاری الگو/ نظریه ی منتخب و با در نظر گرفتن اصول و سطوح مراقبتهای بهداشتی اولیه و سطوح پیشگیری	ارائه دلایل علمی و مستدل برای هر مداخله پرستاری	تدوین اهداف مراقبتی منطبق با الگو/ نظریه ی منتخب با در نظر گرفتن عوامل تعیین کننده سلامتی، اصول و سطوح مراقبتهای بهداشتی اولیه و سطوح پیشگیری
۲ نمره	ارائه مراقبتهای پرستاری بر اساس اهداف تعیین شده و اصول و سطوح مراقبتهای بهداشتی اولیه	ارائه آموزش های مراقبتی - درمانی بر اساس نیازهای آموزشی شناسایی شده	ایجاد انگیزه و تعهد در افراد جامعه در جهت تداوم برنامه های تدوین شده	
۱ نمره	پایش و ثبت دقیق مراحل انجام مداخلات و مراقبتهای پرستاری انجام شده براساس اهداف تعیین شده	قضات در مورد میزان دستیابی مددجو به برآیندهای مورد انتظار	قضات و ارزشیابی در مورد علل عدم دستیابی به برآیندهای مورد انتظار	ثبت دقیق مداخلات و اقدامات پرستاری انجام شده بر اساس الگو یا نظریه منتخب
	گزارش دهی			گزارش دهی
			اجرا و ارزشیابی	چهارم تا پنجم

نحوه ارزشیابی دانشجو:

- حضور بموقع و شرکت فعالانه در انجام وظایف ۱۰٪
- انجام مراحل مختلف برنامه (ارزیابی، تجزیه و تحلیل، ...) ۵۰٪
- ارائه گزارش کتبی منطبق با الگوی منتخب ۴۰٪
- ارائه گزارش شفاهی بصورت ژورنال کلاب/سمینار آموزشی ۱۰٪

برنامه زمانبندی ارائه نظریه بصورت عملی

موضوع	نام دانشجو	تاریخ ارائه